

DOCUMENTE PRIVITOARE LA AȘEZAREA FIENI : DIN JUDEȚUL DÎMBOVIȚA

DUMITRU STANCU

Este justificat pe deplin sentimentul de mîndrie patriotică de care trebuie să fie cuprins cetățeanul de azi al Fienilor aflînd că din toate așezările din această parte nordică a județului² localitatea sa are vechimea cea mai mare. În același timp trebuie să aibă și o rețineră pentru că, dacă soarta a hotărît să se păstreze, nu numai cele mai vechi documente despre Fieni, dar și cele mai multe³, timpul poate să răstoarne această realitate și să dea întiietate altor așezări. Dar pînă atunci, analiza documentelor ce le posedăm ne îngăduie să nu schimbăm ierarhia făcută și enunțată.

Am folosit pentru aceasta sistemul următor : la documentele unde unele formule au fost scrise în limba slavonă, le-am dat așa cum le-am surprins în ele, dîndu-le traducerea în subsolul paginii. Acolo unde din cuvinte lipseau unele litere, pentru a le întregi sensul, am intercalat între paranteze aceste litere. Cuvintelor slavone întilnite izolat între documente le-am dat traducerea în subsolul paginii. Unele puncte de suspensie reprezintă întreruperile din document, locurile albe, nescrise. Cu privire la ani, cei cuprinși între paranteze sînt cei transformați din sistemul vechi, pentru a corespunde realității numărării actuale. Am folosit din transcrierea alfabetului cirilic sistemul fonetic, redînd cuvintele așa cum se foloseau ele în sec. al XVII-lea, cei interesați putînd să facă studii și asupra evoluției limbii române, precum și asupra modificării unor cuvinte.

¹ Unele dintre documente se referă și la satele care astăzi sînt limitrofe orașului Fieni : Dealul Mare (Țița) precum și la altele mai îndepărtate, cum ar fi Pietrosoița.

² Este vorba de așezările de pe cursul Ialomiței și Ialomicioarei : Brănești, Șerbănești, Vulcănile, Bădeni, Valea Leurzii, Buciumeni, Moțăeni, Cucuteni, Dealul Mare, Dealul Frumos, Muscel, Pietrosoița.

³ Făcînd un studiu asupra acestei așezări în evul mediu (care cuprind și satele componente de astăzi), am descoperit în publicații și arhive peste 290 de documente, dintre care cea mai mare parte sînt inedite. Dintre acestea ne-am propus să publicăm o parte, aparținînd secolului al XVII-lea, și care nu au fost pînă în prezent editate.

Era în 1532 când „Din mila lui Dumnezeu, Io Vlad voievod și domn a toată țara Ungrovlahiei, fiul bunului Vlad voievod — dădea poruncă — lui Nan cu fratele său anume Stan și cu fiii lor, ca să le fie ocină în Fiiani două părți și la Comarnic jumătate, pentru că le este veche și dreaptă ocină și dedină...”⁴.

De la acest an fondul diplomatic s-a mărit continuu, iar documentele și-au schimbat conținutul, cele mai multe reliefind aspectele sociale din cadrul relațiilor cu stăpînirea exercitată de boieri, de mănăstiri sau domnie. Pentru că de-a lungul existenței multisekulare a acestei așezări, satul și-a schimbat structura: de la sat moșnenesc la cel mixt în care a coexistat, în afară de moșnenii întilniți pînă la spargerea definitivă a obștii, în secolul al XIX-lea, și boierii și reprezentanții mănăstirilor și ai domniei.

Fienii ca și Cucutenii și Coțianii au avut din partea domniei sarcini speciale fiind sate de plăiași. La 28 apr., într-un hrisov al lui Mihnea Vodă. Nan din Fiiani primește „... o funie osibită ce se zice din surpătura de sus pînă în Runculege și pînă în Poaia Păduceilor și în jos pã *platul domnesc*...”⁵.

Prezența plaiului domnesc la Fieni indică înainte chiar de această dată că locuitorii lui aveau această îndatorire față de domnie, să fie plăiași la munte, avînd obligația de a păzi scalele sau posadele prin plaiuri sau pe valea rîurilor. Documentele pe care le publicăm mai jos reliefează, parțial, și aceste aspecte.

Anii 1641 pentru Fieni și 1684 pentru Cucuteni reprezintă începutul închinării unor părți din satele respective mănăstirilor (Căldărușanii pentru Fieni, Schitul Cetățea pentru Cucuteni, trecut apoi de Mitropolia Tîrgoviște). „Transferarea” unor pămînturi din satele Fieni și Tița mănăstirii Căldărusani este întărită prin hrisov domnesc de către Matei Basarab, la 1651 și pe care îl publicăm în paginile de mai jos.

Acapararea pămîntului moșnenesc de către boieri și mănăstiri este atestată de o mulțime de zapise prin care cei deposedați se rumînesc. Un șir întreg de conflicte care merg gradat de la jalbe către conducătorii județului, către mitropolie sau domnie, la intrarea țăranilor cu forța pe pămînturi, foste mai înainte ale lor împresurîndu-le și hotărnicindu-le — și de aci la răsmerițe locale — explică atitudinea protestatară a exploataților, materializată într-o mulțime de acte și schimburi de mesaje”, din care trebuie să vedem lacrimile țăranilor noștri cu care s-au întinat cernelurile julfelor ce au stins focul nedreptății.

⁴ *Documente privind Istoria României (B), Țara Românească*, sec. al XVI-lea, Ed. A.R.P.R., Buc. ; 1960, vol. II, pag. 105.

⁵ *Ibidem, opera citată*, vol. IV, pag. 378, sublinierea noastră.

Să le dăm cuvîntul :

1632 (7140), *martie, 16.*

Stroe din Fieni județul Dimbovița și cu fiul său Pătru se vînd rumîni lui Bunea logofăt.

„+ Eu Stroe, feciorul lu Vlăduță di Fiiani, care șazu în Vilcana, scriu și mărturisescu cu cest zapis al meu cum să se știe că m-am vîndut eu și cu fiiu meu Pătru și cu alții cîți va da Dumnezeu, Bunei logofătului, drept bani gata ughi 15, de a mea bunăvoie, fără de nici o silă, ca să-i fiu dumnealui rumîn de moșie în veac, cu toți feciorii mii

Și mărturie : Costandin vtori postelnic i Radul Armaș ot Popești și Trifa slujer și star Mateiu ot Stupîneni.

Și am scris eu, Sava șătrar manu proprie, méseța martie 16 dni, leat 7140 (1632).

Eu Stroe [m.p.], Costandin vtori postelnic [m.p.]. Neagul logofăt [m.p.]. Radul armaș [m.p.]. Eu Matheiu mărturie [m.p.]. Trifa slujer [m.p.]. Eu Dobren [m.p.].

Arhivele Statului București, Mitropolia Țării Românești, L/7, original românesc, hîrtie (31 × 20,5) patru peceti aplicate.

Publicat *Documenta Romaniae Historica*, B, vol. XXIII, p. 528—529.

1636 (7145), *noembrie, 28.*

Ion, fiul Radului din Fieni, județul Dimbovița se vinde rumîn lui Bunca logofăt.

„Eu Ion, sîn⁶ Radului ot⁷ Fiiani, scriu și mărturisescu cu zapisul mieu [la] mina logofătului Bunii cum să se știe că m-am vîndut dumnealui cu fecioriei miei cîți îm[i] va da Dumnezeu ca să-i fiu dumnealui moșie și coconilor dumnealui. Și m-am vîndut de a mea bunăvoie fără nici o silă, drept bani gata 2600.

Și mărturie : Staico logofăt și Leontie postelnic ot Bățcoveni și Mușat și Stroc ot Fiiani și Bunea ot Beanca. Și pentru credința mi-am pus și degetul.

Aceasta am scris, méseța noiembrie 28 dni, leat 7145 (1636)⁸.

Arhivele Statului București, Condica Mitropoliei Țării Românești, MS. 127, f. 357, copie românească.

*

1644 (7153) *septembrie 17, București.*

Momcea neguțător din Fieni vinde lui Matei Basarab voievod o vie în Dealul Bucureștilor, drept 81 ughi.

⁶ Fiul.

⁷ Din.

⁸ Luna noiembrie, 28 zile, anul 7145 (1636).

„+ Adecă eu Momce neguțătorul din Fiiani scris-am și mărturisescu cu acesta al meu zăpis, ca să fie de mare credință la cinstita mina mării sale domnu nostru Io Matei Basarab voievod, ca să se știe cum am avut o vie aici în Dealul Bucureștilor de cumpărătoare de la Arvat croit[or] de București. însă la vale 3 răzoare și la mijloc se fac 2 răzoare și la virh se lățește de se fac 5 răzoare încă den zilele răposatului Radului voievod.

Iar cînd au fostu acum în zilele domnu nostru, iar eu am făcut această vie vînzătoare Într-acéia domnu nostru vrînd să-și facă pomenă le-au cumpărat de la mine, drept ughi 81 bani gata și o au miluit la sfînta mănăstire la Babele hram...⁹, ca să fie sfîntei mănăstire întărire și de hrană și domnu nostru pomeană în veacu.

Și mi-au dat domnu nostru toți banii gata în mină mea dennaintea a tuturor boiarilor divanului mari și mici.

Și o am vîndut eu Momce de bunăvoe fără de nici o silă, fiind egumen Irimia eromonah, cu știrea tuturor vecinilor den sus și den jos și cu știrea preoților den oraș den București : popa Dragul clisiiar, popa Bran i¹⁰ popa Stoica i popa Mîrzea i popa Marco i popa Tatomir i popa Manta i popa Drăgoi i Duca diacon i ot¹¹ Tîrgoviște : Bratul grămătic i Manul i Costandin Chiurcibasa și alți boiari și oameni buni.

Aceasta am scris ca să se știe.

Și pentru mai adevărată credință mi-am pus și peceatea.

ИМЕ ДУМИТРО ЛОГОФЕТЪ ВЪ БУКЪРЕЩИН, МЪСЦА СЕПТЕМВРЪ СЪ ДЪНИ, ЛЪТЪ ЗРНА¹²

+ Eu Momce. Eu popa Tatomir, Costantin Eu popa Stoica. Eu popa Mîrzea, Eu popa Drăgoiu“.

Arhivele Statului București, Mitropolia Țării Românești, CCXX/2. Original românesc, hirtie (30 × 21), șapte peceți aplicate.

1645 (7153), ianuarie, 20.

Cîrstea din Fiiani vinde partea sa de ocină lui Neguț vătaf, drept 12 ughi.

„+ Scris-am eu Cir[s]tea ot Fiian[i] acest zăpis al meu, ca să fie de mare credință la mina vătafului Neguț și a feciorilor lui Dumitru și Theodor, cum să se știe că am vîndut un loc den lazul cu socii, partea mea toată, însă stînjini 27 și de lungu cum mergu și alte locuri, pînă în muchea malului. Și acest loc iaste den parte Gudei și am vîndut acest loc, dreptu ughi 12, fără de aldămaș.

⁹ Loc alb.

¹⁰ Si din.

¹¹ Si din.

¹² A scris Dumitru logofăt în București, luna septembrie, 17 zile, anul 7153 (1644).

Și aldămăsari au fost : den Fiiani Stoica și Nan și Stan și den Țița, Pantazi și Datco și Stan.

Și am scris cu Drăghici gramatic.

ПИСА МѢСЕЦА ЯЕНАРІЕ К ДѢНИ, КЪ ЛѢТЪ ХЗРИГ¹³

Pantazi, Datco, Nan, Stan, Stan.

АВГѢСТЪ А ДѢНИ, ЛѢТЪ ХЗСНЗ¹⁴

Acest loc iaste den jos de moara dîiaconului Ștefan Brateș, însă moara cea veche den drum în jos, cînd am măsurat cu Brateș, erau grădini semănate pã el.

Varlaam arhimandrit ot mitropolie.

Arhivele Statului București, Mitropolia Țării Românești, XXXIX/7. Original românesc, hîrtie (32 × 22).

*

1645 (7153), aprilie, 16.

Neguț vâtaf cumpără un loc din Fiani de la Marin, drept 20 ughi. „ + Cum să se știe că au cumpărat Neguț vâtaful ot¹⁵ Țița și cu feciorii lui na ime¹⁶, Dumitru și cu Theodor, un loc de la Marin ot Fiani și cu di la frații lui, feciorii Bădeanului ot tam¹⁷. Și locul iaste na ime în mal în funea den Ogrăzi, și locul iaste de lat 26 de stîneni și de lungu mîrgi den malul cel mare pînă în hotarul Bezdadului, cum mergu și alalte cumpărători.

Și au dat Neguț vâtaful și cu feciorii lui, carii sîntu mai sus scriși, lu Marin și fraților lui bani gata pre acestu loc, 720 de bani, fără aldămaș. Și aldămăsari au fostu : din Fiani na ime, Stoica Voinescul și iar Stoica ot tam și Iafrim și Drăgușin ot Țițav, Radul cu frate-său Stoica, feciorii lui Brașov și Bădica.

† ПИС МѢСЕЦА АПРИЛІЕ СІ ДѢНИ, КЪ ЛѢТЪЗРИГ¹⁸

ПИС АЗ ПОП МУШАТ ОУТ СЕЛО ЦЕЧАР¹⁹

Și noi magiașii pentru credință ne-am pus pecețile“.

Arhivele Statului București, Mitropolia Țării Românești, XXXIX/8. Original românesc, hîrtie (15 × 29).

*

1651 (7159), mai 15, Tîrgoviște.

Matei Basarab voievod întărește mănăstirii Căldărușani moșie în Fiani și Țița, județul Dimbovița.

¹³ S-a scris luna ianuarie, 20 zile, în anul 7153 (1645).

¹⁴ August, 1 zi, anul 7257 (1749).

¹⁵ Din.

¹⁶ Anume.

¹⁷ De acolo.

¹⁸ + Scris luna aprilie, 16 zile, în anul 7153 (1645).

¹⁹ Am scris eu popa Mușat din satul Țiței.

„Cu mila lui Dumnezeu, Io Mateiu Basarab voevodu și domnu a toată Țara Rumâneasc. Dat-am domnia mea această poruncă o domnii mele sfintei și dumnezeștii mănăstiri a domnii mele de la Căldărușani, unde este hramul sfintului marelui mucenicu izvorutorului dă mir Dimitrie și părintelui iugmenului Varlam și tutulor călugărilor cîți viețuiescu întru acestu lăcași, ca să fiie sfintei mănăstirii moșiie în Fieni și în sat la Țița în plaiu în sud Dimbovița, moșiie aleasă și hotărită și împietrită cu boeru domni mele Gheorghiiie vel portar și cu megiași dăn Fieni și dăn Țița.

Însă moșiie dă cumpărătoare de la Nenciul logofăt și de la Stan și moșie dă miluire sfintei mănăstirii de la Tănăsă căpitanu, care moșii o au fostu cumpărat și Tănase căpitanu de la Stan dăn Țița. Și iar moșiie de miluire de la Dragomir cel bătrîn, care s-au îngropat acolo la mănăstire la Căldărușani. Pentru că aceasta mai sus zisă moșiie dăn hotarul Fienilor și dăn hotarul Tățenilor au fostu dă cumpărătoare sfintei mănăstirii Căldărușani pă bani gata și dă miluire cum este mai sus scris.

După aceea cînd au fostu acum în zilele domni mele fiind oarecare moșiie amestecată cu săteni din Fieni și dăn Țița, au venit egumenul Varlam înaintea domnii mele în divan înaintea tutulor cinstiților boiarilor domnii mele dă au luat pă boiarul domni mele Gheorghiiie vel portar și megiași bătrîni dă acolo, anume : dăn Țița, Stanciul vataf dă plaiu și Manea și Stan și iar Stan și Pantazi și dăn Fieni, Stanciul și Negrea și Marin și Efrem și Radul și Tatul și Stoica și Oprea diaconu, ca să aleagă și ca să hotărască și să dea la un locu într-o parte moșiie lingu moșiie, cum iaste legea și obiceiul moșiilor. Întru aceea Gheorghiiie portar, dacă au mers acolo el au adunat aceștii mai sus ziși megieși dăn Țița și din Fieni și au umblat dă au ales toată moșia sfintei mănăstirii Căldărușani și de cumpărătoare și dă miluire însă de la Țița din hotarul dă sus, 34 dă locurii în lungul locului no 80 dă stînjeni iar în lat no 15 stînjeni. Și au dat toată la un locu pre lingă hotarul cel bătrîn. Și au împietrit și iar patru locurii la Firețe și un vad dă moară la Plop în capu locurilor și dăn hotarul dă jos al Fienilor 7 locurii : 4 de la Nenciul logofăt și 3 de la Dragomir cel bătrîn, cît ar vrea a fi dă marii. Și iar au dat pre lingă hotarul cel bătrîn, însă dăn hotar pînă în Valea Podului în lat, iar în lungu dăn malul apei pînă supt deal, la Piatră și 12 pămînturii de la Tănase căpitanu ce au fostu avut înlăuntru la Rovioară, iarăși au ales și au împietrit și locurile dăn izlazul Fienilor, iarăși alese de la Dragomir 4 locurii și de la Nenciul logofātu patru și de la Tănase logofăt 5 чинкѣпно ²¹ locuri 13. Și iarăși au ales dăn partea lui Dragomir bătrînul la Blăteci 1 locu, în lat stînjeni 20, iar în lungu precum și cele-

²⁰ Cite.

²¹ Fac împreună.

lalte locuri. Și iar au ales un locu în lungu la laz dăn jos de moara lui Marco, în lat stînjini 30 dă piatră pînă în vîrfu și iar prin apa Iazul dăn Valea Popii și o curătură la vale Albișorului și un locu părăncurii și o livade cu pometul merelor pueni și partea în sus cît să va veni mănăstirii. Și au ales moșia lui Dragomir și la Fiarete...²²

Așa au ales și au hotărît ei toți cu sufletele lor și au împietrit și au dat sfintei mănăstirii Căldărușani moșii ohabnice și de hrană, iar ctitorilor pomană în veci, cum am văzut domnia mea și cartea acestor megiași ce s-au scris mai sus cu boiarul domnii mele Gherghe portar de hotărnicio după așezămîntul cum iaste scris mai sus.

Pentru aceasta am dat însumi domnia mea sfintei mănăstirii Căldărușani, ca să-i fiie aceste moșie de la Fieni și den Tița de baștină și de folos și călugărilor dă treabă și întru hrană. Și dă nimenea să nu să clătească după zisa domnii mele, iar oricarele să va afla moșten mai mult dăn cîtu au ales aceia acum Căldărușanilor, să fiie dă pradă și dă gloabă precum caricarii.

Iată dar și mărturiie am pus domnie mea : pe jupan Gheorma vel²³ ban de la Craiova i²⁴ jupan Dragomir vel dvornic i jupan Radu vel logofăt i Ghinea vistier i Diicul spătar i Barbul stolnicu i Radu Mihalcea comis i Hrizica paharnic i Costandin vel postelnicu. Și ispravnicu jupan Radu vel logofet. Și eu Dumitru logofet, Boldici Mazilu, în scaunul orașului Tirgoviștii, maiu 15, leat²⁵ 7159 (1651).

Acestu izvod s-au scris asemenea de pe cartea domnească la școala slovenească la (S)fintu Gheorghe cel vechi. Az²⁶ Costandin dascălu slovenescu.

Biblioteca Academiei R.S.R., CLIV/194.
Copie românească.

*

1688 (7177) septembrie, 10.

Megiașii din Pietroșița, Tița și Fieni, luați pe răvase domnești, dau mărturie pentru hotarele muntelui Buceagul.

„+ Cinstite vornice și dumneata logofete sănătate dumneavoastră! Noi megiași carii am fost luați pre răvașile domno nostru Io Radu Leon voevod de megiașii den Pietroșița, den Tița și din Fiiani, anume ; Leota vâtaf za²⁷ plăiași în locul lu Ion al lu Coresic ot²⁸ Cucuteni i²⁹ Lazăr ot Brănești, Bâncilă de Serbănești i Grozea ot Runcu i Vlă-

²² Loc alb.

²³ Mare.

²⁴ Și.

²⁵ Anul.

²⁶ Eu.

²⁷ De.

²⁸ Din.

²⁹ Și.

duță cel bătrîn den Tohan i Jarca al Cîrstii den Poiana Mărului i Mușat Nèblea de Bosded, ca să căutăm pentru sămnele muntelui Buceaciului carie scrie în carte Mihnei vodă a boiarilor de Cocorăști, ca să adevereze în ce loc sîntu acéle sămne. Deci viindu-ne și zioa la avăgustra la 30 de zile și viind și Papa portar la Cîmpia, venit-a poruncă la acești megiiși ca să ne strîngă pe noi. Și ne-am strînsu la zi cînd au fostu sorocul de pre porunca portarului și am trimis oameni la dinsul, ca să vie și portarul și cu alalți boieri să ne suim la munte, ca să adevărăm pentru acéle sémne. Și încă noi ne-am și suit în munte zicîndu-ne portarul să purcedem în munte de Domenică la septembrie 6 ДЬНИ³⁰. Și noi am suit într-acea zi și am șezut în munte 5 zile.. portarul cu acei boieri n-au mai (venit) și apoi și den munte am trimis[o]ameni ca să vie și tot n-au venit.

Ce vâzînd noi cum că ședem făr-de lucru, strîns-am ș-alți oameni bătrîni den cîia țara carii au vițuit tot aci într-acești munți, de știu toate sémnele tuturor munților, anume uncheașul Șandru den Poiana Mărului și uncheașul Radul ot tam³¹ și Stan al Chircăi de Zărnești și Coman și încă ș-alți mulți oameni buni de aici de țeoră den Bădeni i uncheașul Lupu și Ion logofăt ot tam. Ce ne-am strînsu noi cu toții și am mersu în vîrful muntelui și am umblat și amă călcat toate sémne(le) munților du pre Ia(l)om(i)ță și n-am putut aflat acéle(se)mne în munții Ia(o)m(i)ții... pen... și în (mu)n(tel)e Buceaciului. Și am af(la)t... scriu în (cart) Mihnei vodă în hotarul Praovei, însă curmătura Buceaciului și Riul Ursului și alte sémne cari scriu în carte Mihnei vodă. toate cite să află și iaste osebi Buceaciul den munții Ialomiții. Deci așa am adevărat noi cu sufletele, iar portarul nu știm, dumnevoastră ce meștesuguri face cu acei boieri că deunăzi încă ne-au făcut așa ce dumnevoastră ca nește boieri veți socoti, precum va fi mai cu dreptul.

Aceasta scriem și mărturisim cu sufletele noastre. Și pentru credința ne-am pus și degetele mai jos cîți ne-am aflat și ne sîntu numele scris.

ИНС СЕПТЕМВРІЕ 6 ДЬНИ УЗРОЗ³²

Eu Leotă vâtaf. Eu Lazăr, Eu Băncel, Eu Grozea, Uncheașul Vlăduțul, Eu Tarca al Cîrstii, Eu Mușat Nèbla, Eu Coman de Poiana Mărului, Eu uncheașul Șandru, Eu Radul, Eu Stan al Chircăi, Eu Lupul, Eu Ion logofăt.“

Biblioteca Academiei R.S.R. CLXXXV/88.

Original românesc (31,5 × 21). Hirtie rupt la indoituri.

³⁰ Zile.

³¹ Tot de acolo

³² Scris septembrie, 10 zile, 7177 (1668).

1676 (7181), iunie, 5.

† Милостію Божію Іо Григоріе воєвод и Господинъ вѣсен земли Угров-
Лѣтской, сынъ великаго Іо Гика воєвод. Дават Господство ми сію повеленію
Господства ми ³³

megiașilor din satu din Pietroșița anume, Dumitru feciorul banului și Manea cu ceata lor și megiașilor din sat din Țița anume, popa Dumitru și Ion Stănescul și cu ceata lor și megiașilor din satul Fianii anume, Tatul și Ilie diiaconul și cu ceata lor și cu toți frații lor dă moșie cărui sînt plăiași la munte ³⁴ sud Dăm(bovița) pre apa Ialomiții și feciorilor ce le va da Dumnezeu, ca să fie lor munți ce să cheamă Domneștii, dă pre apa Ialomiței din muntile Bărbăteștilor pre apa Ialomiții în sus, pînă în hotarul ungurescu și pre hotarul ungurescu pînă în obîrșiia izvorului Buceaciului, care se hotăraște cu Praova. Pentru că acești munți ce se cheamă Domneștii fost-au mai dă nainte vrême ai lor dă la alaiți domni bătrîni dă-i multu și totu au fost pre seama lor dă i-au ținutu tot cu bună pace pînă în zilele răposatului Matei vodă.

Iar cînd au fost atuncea s-au fost sculat boiarii din Bărbătești cu pîră pentru acești munți zicînd cum sîntu ai lor, iar megiașii dintr-aceste sate ce scrie mai sus ei au fost mersu cu toți împreună cu boiarii din Bărbătești înaintea răposatului Matei vodă. Itrn-aciia răposatul Matei vodă postu-le-u datu 12 boiari hotarnici și cu om domnescu Tudorașca vtori vornic, care să le aliagă hotarale ceale bătrîne și să le aleagă partea boiariilor din Bărbătești și li-au ales lor dă cătră munții acestor megiași pre cărțile lor ce au avutu bătrîne.

Și iar au rămas acești munți ce scrie mai sus pre seama acestor sate și i-au ținutu tot cu bună pace pînă în zilele domniei mele în domnia dîntîiu. Iar cînd au fost atuncea, boiarii din Cocorăști anume, Calotă clucer, și Gheorghe cu frati său Pătrașcu ³⁵ Cîmpia, ei s-au sculat cu pîră pentru acești munți și au venit de față înaintea domniei mele în divanu dinpreună cu megiașii dintr-aceste sate. Itrn-aceiia domnia mea i-am fost judecat și le-[a]m datu la mijă locul lor 6 boiari adéveritori pre révașile domnești ca să caute și să adeveriaz hotarul acestor munți. Și atuncea nici o ispravă nu li s-au făcutu. După aciia cînd au fost în zilili Radului vodă Leon, iar s-au sculat boiarii din Cocorăști anume, Calotă clucer și Gheorghie cu frati său Pătrașco ot Cîmpina cu pîră pentru acești munți. Intr-aciia Radul vodă Leon încă i-au fost judecat și le-au fost dat 12 boiari la mijlocul lor hotarnici, ce să caute seamnele acestor munți și să le aleagă. Și nici atuncea nu li s-au putut isprăvi căci că au fost închinat boiarii din Cocorăști

³³ Din mila lui Dumnezeu Io Grigorie voievod și domn a toată țara Ungrovlahiei, fiul marelui Io Ghica voievod. Dă domnia mea această poruncă a domniei mele.

³⁴ Din.

³⁵ Din.

ce scriu mai sus acești munți lui Șărban spătar, neavînd nici o treabă. Și pentru acia necutenzîndu boiarii n-au făcut ispravă.

Deci cînd au fost în zilili lu Antonie vodă, iar s-au sculat boiarii din Cocorăști ce scriu mai sus cu pîră și au fost mersu dă s-au fost pîrit dă față tot pentru acești munți cu megiișii dintr-aceste sate. Intr-acia Antonie vodă li-au fost citit toate cărțile ce-au avutu și i-au fost judecat să-și ție fieștecarle munții, precum le scriu cărțile lor. Iar Șărban spătar el nici așa nu s-au lăsat ci au apucat pre megiișii dintr-aceste sate cu strinsoare și cu Popa vtori portariu, fără dă nici o judecată, dă li-au luat cărțile dă pre uliță în silă, cartea răposatului Mateiu vodă și cartea Radului vodă, Șărban spătar și au ținut acești munți în silă fără dă nici o dreptate.

Iar cînd au fost acum în zilele domniei mele, după ce m-au rînd(u)itu domnul Dumnezeu cu a 2-a domnie și cinstitul împărat cu steagul biruitoriu l Tării Rumânești, la scaunul domniei mele, după acia megiișii din Pietroșița și din Tița și din Fiiani anume: Dumitru i ³⁶ Manea i popa Dum(i)tru i Ion Stănescu i Tatul și cu toți părtașii lor dă moșie ci au venit înaintea domniei mele în divan dă față cu Calotă căpitan și cu Gheorghe cu frați său Pătrașco ot ³⁷ Cimpina de s-au plînsu dă mare asupreală si strîmbătate ce au avutu dă cătră Șărban spătar și dă cătră acești boieri ce scriu mai sus, cum că le-au luat ale lor drepte moșii și cărți în silă, pentru care lucru am dat întiiu domnie mea mare strinsoare lui Gherghie și frațini său Pătrașco, ca să dea cărțile ce au luat în zilele lu Antonie vodă de la acești megiiși. Iar ei au mersu dă au jurat cum că nu sint cărțile le ci, ci sintu la Șărban spătar. Iar după acia domnia mea am căutat și am judecat pre drepte și am det domnia mea la mijlocul lor 24 de boiari hotarnici pre răvașă domnești anume: de în Măgurele, Ghinea i ³⁸ Vladul pîrcălab i Martin i Gorgor ot (tan) ³⁹ i ot Călinești, Sima iuzbașa i ot Cimpina, Dumitru l vâtaf i Lamba i ot Cornu, Nicoară i ot Breaza, Pătru i Sima al Condii ot tam i ot Călinești, Mitrea iuzbașa i ot Bărbuleți, Irimia logofăt în loc(ul) lui Anghel logofăt ot Tirgoviște i ot Bezdeadu, Ion Gurbet în locul lui Dumitru căpitan ot Tirgoviște i ot Răzvad, Vasile căpitan i ot Coțăiani, Oancea ceaușul i ot Podu lu Giurco, Laiotă vâtaf i Pîrvul portărel ot tam i ot Bădinei, Ion Logofăt i Cîrstea ot tam i ot Brănești, Lazăru visternic i ot Șărbănești, Băncilă vister nicelui i ot Cucuțeni, Ion al lu Coresie i ot Runcu, Baico, ca să căutăm și să adevereze acești 24 de boiari hotarnici pentru hotar (u)Buciaciului ce-s iaste în apa Praovii și pentru munții ce să chiiamă Domneștii de pă apa Ialumiții, care sintu ai acestor sate ce scriu mai

³⁶ Si.

³⁷ Din.

³⁸ Si.

³⁹ De acolo.

sus, să vadă pre unde sîntu hotarăle ale acestu munți și după ce voru adăvăra acum dă iznoavă să mai hotărăscă și să semneaze.

Deci cînd au fost la zi și la sorocu, iar acești 24 de boiari ce scriu mai sus dinpreună cu sluga domnii mele Bran vtori portar, ei s-au strîns toți la un locu și au mersu împreună acolo la acești munți, dă au unblatu și au căutatu hotarăle cele bătrîne și au aflat hotorul un izvoru, ce se lăsa din muntile Buciaciului și acelu izvor au advărărat acești boieri că iaste hotarul cel bătrînu și au pus piatră și dă acolea pre izvor în jos pînă în curmătura Păduchiosului și au pus piatră și acolea pînă în apa Ialomiții și pînă în muntele Bărbăteștilor și pre apa Ialumiții în sus pînă în hotarul ungurescu. Și din hotarul ungurescu pînă în obîrșia izvorului Buciaciului în hotarul Praovii. Deci așa au aflatu acești boiari cu sufletili lor și au hotărît și au isprăvitu, precum scrie mai sus din hotaru în hotaru, precum am văzutu domnia mea și carte acestor 24 dă boiari hotarnici și amîndoao răvașile domnești la mîna megieșilor de într-aceste sate ce scriu mai sus.

Dreptu acia și domnia mea încă am datu această carte a domnii mele, megieșilor din Pietroșița anume, Dumitru feciorul hanului, i⁴⁰) Manea cu ceata lor și megieșilor din satu din Tița anume, popa Dumitru și Ion Stănescul cu cetașii lor și megiașii lor din Fiiani anume, Tatul și Ilie Diaconul și cu Cetașii lor și cu toți frați lor dă moșie, ca să aibă aș ținiare acești munți ce scriu mai sus cum i-au hotărît cu bună pace, să fie moșie stătătoare lor și feciorilor în veaci, pentru că au rămas boiari din Cocorăști dă lége și de judecată naintea domnii mele din divan И не вт кождо непоколебимо прѣвзѣм господарька ми⁴¹

Сѣже очво сѣдѣтелство поставленъ господарьство ми⁴²

jupan Gheorghie biv vel ban i Stroe biv-vel vornic i Vintilă vel ban i Neagoe vel vornic i Chirca biv-vel logofăt i Ivașco vel logofăt i Toader Sturzca vel spătar i Hriza vistier i Badea vel clucer i Stoia vel postelnic i Coria vel păharnic i Preda vel stolnic i Mateiu vel comis i Stros vel pîrcălab i Radul Năsturel vel sărdar i Vlăduț vel slugar i Dumitrașco vel medelnicer i Staico vel pitar, Alexandrul vel jăcnicer i Ilie sătrar i Radu vel logofăt.

И написах аз Михаил, сѣнь Стан логофет, къ На столни Градоу Бѣскреци мѣсеца Юнѣи 6 а вт Ядма до Инѣ тенени вѣк лѣтом хрпа.⁴³

Arhivele Statului București, Mitropolia Țării Românești, CCCI/2. Copie românească.

⁴⁰ Și.

⁴¹ Și de nimeni neclintit după porunca domniei mele.

⁴² Iată dar și martori punem domnia mea.

⁴³ Și am scris eu Mihai, fiul lui Stan logofăt, în cetatea de scaun București, luna iunie 5, iar de la Adam pînă acum cursul anilor 7181 (1676).

1686 (7194), iunie, 27.

Serban voievod poruncește să se stringă dijma de pe moșia Căldărușani

Милостію Божію, Іо Шърбан воєвод и господинъ, Писахъ Господство ми⁴⁴
 ții jupineasa Catalina, cari ai fost a Dimei sluger Stambol cătră aceas-
 ta-ți fac în știri dumonii mea pintru că aici la dumonii mea îi spuse bo-
 iarinul dumonii mele Ștefan vel sluger pintru o moșie ce ați fost luat
 voi di la eguminul Căldărușanul să avînd să boiarinul dumonii mele ci
 scrii mai sus acolea pri lingă voi acum voi ați îndimnat pri eguminul
 Căldărușanul, ca să ia moșăia să acie. De cari iată că-ți poruncescu
 dumonii mea, că iată că boiarinul dumonii mele, ci iaste mai sus zis,
 iaste să meargă unii iaste porunca dumonii mele, iar voi să căutați să
 trimiteți 2 oamini di ai voștri unul di la tini altul di la călugări, ca
 să stringă acea dijma dupri acee moșie, și stringînd acea dijma să se
 măsurî și să se pui la un loc, să stea forte cu seama bună pînă va vini
 boiarinul dumonii mele de la oaste.

Dici viînd, vă veți întriba ce di vii rămînea tu să ții dijma dupri
 acea moșăe o vii ținea, iar di va rămînea călugărul o va ținea el, viri
 carii di la divan va rămînea s-o ții acila o va ținea. Iar pînă atunci
 nimini să nu să tînză la acea dijma c-apoi făcînd peste porunca domnii
 mele vii pitrece scirbă di cătră domnii mea.

Юніє къ дъни, лѣтѣхърца и исправник сам речъ Господства ми Іо Шърбан
 воєвода милостію божію, Господинъ. (т. р.)⁴⁵

Arhivele Statului București, Mănăstirea Căldărușani, XXXII/20, original ro-
 mânăesc, hîrtie c (29×19,5), pecete aplicată.

⁴⁴ Din mila lui Dumnezeu, Io Șarban voievod și domn. Scris domnia mea.

⁴⁵ Iunie 27 zile, anul 7194 (1686). Și ispravnic însăși spusa domniei mele.
 Io Șarban voievod, din mila lui Dumnezeu, domn.